

សេចក្តីប្រកាស

ស្តីពី

វិធានការគ្រប់គ្រង និង លុបបំបាត់
ការអនាធិបតេយ្យក្នុងវិស័យព្រៃឈើ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
Kingdom of Cambodia

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
Royal Government of Cambodia

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Nation Religion King

១៩៩៦ ០១ ក្រក

សេចក្តីជូនដំណឹង

ស្តីពី

វិធានការត្រួតពិនិត្យ និង លុបបំបាត់
ភាពអនាធិបតេយ្យក្នុងចំណោមព្រៃឈើ

ដោយពិនិត្យឃើញថា ទោះបីជាត្រឹមត្រូវ-ច្បាប់ លេខ ៣៥ ក្រច. ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៨៨ ស្តីពី
ការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើ , ព្រះរាជក្រឹត្យ ចុះថ្ងៃទី ០១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៣ ស្តីពីការកំណត់តំបន់ការពារធម្មជាតិ
ច្បាប់ ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និង ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលនៅជា
ធរមាន និង លិខិតបទដ្ឋានជាច្រើនទៀត ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញជាបន្តបន្ទាប់តាមដំណាក់កាល
នីមួយៗ សំដៅមានវិធានការទប់ស្កាត់បទល្មើសលើវិស័យព្រៃឈើដោយ ក៏នៅតែមានជនខិតខំ បាននិងកំពុង
ធ្វើឥទ្ធិពលបំផ្លិចបំផ្លាញធនធានព្រៃឈើនៅឡើយ ។ ជាក់ស្តែងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ រាជរដ្ឋា-
ភិបាល បានសង្កេតឃើញថា ភាពអនាធិបតេយ្យលើវិស័យព្រៃឈើ កំពុងតែរីករាលដាលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដូចជា
អោយព្រួយបារម្ភ ហើយបើសិនជាការបំផ្លិចបំផ្លាញដូចបច្ចុប្បន្ននេះនៅតែបន្តទៅទៀតនោះ ប្រទេសកម្ពុជា
នឹងបាត់បង់ធនធានព្រៃឈើដ៏មានតម្លៃស្តុកស្តម្ភនេះ ក្នុងកំឡុងពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ ។ ការបាត់បង់ព្រៃឈើនេះ នឹង
ជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅលើតុល្យភាព ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីកសិកម្ម និងនេសាទ របស់កម្ពុជានៅពេលអនាគត ដែល
កន្លងមកធនធានព្រៃឈើ ធ្លាប់តែស្រូបទាញយកនូវបរិមាណភ្លៀងដ៏ច្រើន ការពារដី និងរក្សាស្រទាប់ទឹកក្រោមដី
កាត់បន្ថយបាននូវគ្រោះភាពនៃទឹកជំនន់ និង ភាពរាំងស្ងួត ។ ម្យ៉ាងទៀតបើគ្មានព្រៃឈើទេ វានឹងបណ្តាលអោយ
មានការហូរច្រោះនាដីល្បាប់ ហូរចាក់ទៅក្នុងបឹងទន្លេសាប ធ្វើអោយខូចនូវមជ្ឈដ្ឋានសំរាប់ត្រីពង និង ជះឥទ្ធិពល
អាក្រក់ទៅលើផលិតផលស្រូវនៅក្នុងតំបន់វាលទំនាបផងដែរ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ សត្វព្រៃក៏កំពុងតែខូចរលាយនូវការ
បំផ្លិចបំផ្លាញដែលបង្កឡើងដោយជនគ្មានវិចារណញ្ញាណ ធ្វើអោយសត្វព្រៃមួយចំនួនបានរលត់ផុតពីភ្នែកមនុស្ស និង
មួយចំនួនទៀតកំពុងតែឈានទៅរកភ្លឺវិនាសទាំងស្រុង ។ រីឯការរំលោភបំពានរុករានទន្រ្ទានវាយកដីព្រៃ ដីក្នុង
តំបន់ការពារធម្មជាតិ ក្រោមរូបភាពតំបន់អភិវឌ្ឍន៍យោធិន និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម និងធ្វើជាកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួន ក៏ជា
បញ្ហាមួយដែលត្រូវដោះស្រាយជាបន្ទាន់ និងអោយមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រឹងប្រែងលើក
វិធានការទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើ ដោយបានដាក់ចេញបទបញ្ជាជាច្រើនលើក ប៉ុន្តែការអនុវត្តពុំទាន់មាន

ប្រសិទ្ធិភាពពេញលេញ និងខ្ជាប់ខ្ជួន ។ ដោយរង់ចាំការអនុម័តច្បាប់ថ្មី ស្តីពីការថែរក្សា និង គ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ក្នុង រយៈពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ រាជរដ្ឋាភិបាលផ្ដើមចេញព្រឹត្តិសន្យាថា នាថ្ងៃទី ២២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៨ និង សេចក្តីប្រកាស កម្មវិធីនយោបាយ នាថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ចាំបាច់ដាក់ចេញនូវវិធានការដូចតទៅ ៖

១- បញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ និងដាក់ហិកការធ្វើអាជីវកម្ម ការប្រមូលទិញ- លក់ និងដឹកជញ្ជូនឈើអនាធិបតេយ្យ គ្រប់រូបភាព និង គ្រប់ទីកន្លែងក្នុងផ្ទៃប្រទេស លើកលែងតែការធ្វើអាជីវកម្មស្របច្បាប់ក្នុងដែនព្រៃតុបសម្បទាន មានច្បាប់អនុញ្ញាត ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសយ៉ាងតឹងរ៉ឹងបំផុតពីសមត្ថកិច្ច រុក្ខា- ប្រមាញ់ ។ ដោយឡែកតម្រូវការឈើប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេស ត្រូវទិញយកពីការធ្វើអាជីវកម្មស្របច្បាប់របស់ ព្រៃសម្បទានក្នុង អត្រាពី ១០ % - ២០ % នៃផែនការអាជីវកម្មប្រចាំឆ្នាំតាមរយៈ នាយកដ្ឋានរុក្ខា- ប្រមាញ់ ក្នុងតម្លៃសមស្រប ។

២- ការងារគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យផល- អនុផលព្រៃឈើ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរុក្ខា- ប្រមាញ់ គ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ។ អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ស្ថាប័នជំនាញផ្សេងៗ និងជនមានអំណាច ត្រូវបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ នូវការជ្រៀតជ្រែក រំលោភបំពានចូលការងារព្រៃឈើ ។

៣- បញ្ឈប់នូវការអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនដោយរួចថ្លៃឈើឈរគ្រប់ប្រភេទ ។

៤- បញ្ឈប់ជាដាច់ខាតការចេញគោលការណ៍ថ្មីដែលអនុញ្ញាតអោយប្រមូលទិញឈើអនាធិបតេយ្យ រាល់ គោលការណ៍ដែលបានអនុញ្ញាតអោយប្រមូលទិញ និងដឹកជញ្ជូនឈើអនាធិបតេយ្យគ្រប់ប្រភេទ ទោះបីទាន់បាន អនុវត្ត ឬ អនុវត្តពុំទាន់ចប់ក្តី ត្រូវទុកជាមោឃៈ ។ ឈើអនាធិបតេយ្យគ្រប់ប្រភេទចេញ ពីព្រៃសម្បទាន ណា ក៏ដោយ ត្រូវធ្វើការចងក្រងសំណុំរឿងតាមនីតិវិធី ។

៥- ដើម្បីរក្សានិរន្តរភាពព្រៃឈើ ដែលជាធនធានធម្មជាតិដ៏កម្រ និងសំដៅរក្សាបរិស្ថានធម្មជាតិផងនោះ ត្រូវបញ្ឈប់ការផ្តល់ព្រៃសម្បទានថ្មីបន្ថែមទៀត ។ ការបង្វែរដីព្រៃឈើចរិល ទៅជាដីអភិវឌ្ឍន៍ដំណាក់កាលទី ១ និង ឧស្សាហកម្ម ត្រូវមានការសំរេចពីរាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (នាយកដ្ឋាន រុក្ខា- ប្រមាញ់) ត្រូវធ្វើការកំណត់ដែនព្រៃឈើបំប្លែងទុកជាបន្ទាន់ ដើម្បីដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យសំរេច ។

៦- ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញលើកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទានទាំងអស់ ហើយលុបចោលកិច្ចព្រម ព្រៀងទាំងឡាយណាដែលមិនបានអនុវត្ត ឬ អនុវត្តមិនបានត្រឹមត្រូវតាមកិច្ចព្រមព្រៀង តាមលំដាប់លំដោយ អោយស្របតាមនីតិវិធី ។ ព្រៃសម្បទានដែលត្រូវបានដកហូត ត្រូវរក្សាទុកជាតំបន់ព្រៃការពារធម្មជាតិ និងព្រៃ រៀបចំដោយពួក នឹងមិនត្រូវបានផ្តល់អោយក្រុមហ៊ុនណាផ្សេងទៀតឡើយ ។

៧- ចំពោះព្រៃសម្បទានដែលអនុវត្តតាមកិច្ចព្រមព្រៀង ត្រូវជំរុញអោយបំពាក់បន្ថែមមធ្យោបាយកែច្នៃ អោយដល់កម្រិតតាមកិច្ចព្រមព្រៀង ដើម្បីបង្កើនតម្លៃបន្ថែម និងបង្កើនការងារអោយពលរដ្ឋ ព្រមទាំងជំរុញ អោយក្រុមហ៊ុនប្រតិបត្តិតាមដោយម៉ឺងម៉ាត់នូវការកាប់ឈើតាមគំរោងផែនការ និងបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ជាពិសេស ការដាំដើមឈើឡើងវិញក្នុងតំបន់ដែលបានកាប់ឈើ និងតំបន់ព្រៃចរិល ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គ្រប់ក្រុមហ៊ុនព្រៃ សម្បទានទាំងអស់ ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើរាល់សកម្មភាពអនាធិបតេយ្យព្រៃឈើ ដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងតំបន់

ព្រៃរបស់ខ្លួន ដោយសហការជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី ហើយចំពោះមុខម្ចាស់ព្រៃសម្បទាននីមួយៗ ត្រូវធ្វើព្រំប្រទល់ ដែនព្រៃសម្បទានរបស់ខ្លួនអោយបានច្បាស់លាស់ជាចាំបាច់ ។

✓៨- បន្តហាមឃាត់ដាច់ខាតការនាំចេញឈើហ៊ុបមូល និងឈើអារសុទ្ធសាធ ។ រីឯផលិតផលឈើកែច្នៃ ដែលបានអនុញ្ញាតអោយនាំចេញ ត្រូវតែមានប្រភពឈើហ៊ុបមូលច្បាស់លាស់ចេញពីព្រៃគុបប្រចាំឆ្នាំ នៃព្រៃ សម្បទាន ។

✓៩- បង្ក្រាបអោយបានជាដាច់ខាតរាល់ការចាប់ ការប្រហាញ និងការដឹកជញ្ជូន ការនាំចេញសត្វព្រៃ គ្រប់ប្រភេទ ។ រាល់មូលដ្ឋានទិញ - លក់ សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទត្រូវបំបាត់ចោល ។

១០- បញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវការកាប់ឆ្ការរានដីព្រៃធម្មជាតិ ឬ ចំការព្រៃដាំធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ ។ រាល់ការចេញ ប័ណ្ណសំគាល់សិទ្ធិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងដីព្រៃឈើ ត្រូវហាមឃាត់ដាច់ខាត រហូតដល់ការកំណត់ដែនព្រៃឈើជាផ្លូវ ការត្រូវបានសម្រេច ។

១១- ជំរុញការដាំឈើនៅតំបន់ដីព្រៃចរិលគ្រប់ខេត្ត- ក្រុង ទន្ទឹមនេះត្រូវរៀបចំសហគមន៍ព្រៃឈើ ដើម្បី ដាំឈើ និងថែរក្សាព្រៃឈើអោយបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីផ្តល់ឈើថាមពល (អុស- ធូប) ដល់ ប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ ហើយត្រូវលើកទឹកចិត្តដល់ការមិនប្រើប្រាស់ថាមពលអុស- ធូប ដោយខិតខំធ្វើការបង្វែរ ទិសពីតម្រូវការប្រើប្រាស់ថាមពលអុស- ធូប ទៅជាការប្រើប្រាស់ថាមពលផ្សេងៗជំនួសវិញ ។ ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវផ្តល់ថវិកាជាតិសំរាប់ដាំឈើអោយបានទៀងទាត់ តាមផែនការ ប្រចាំឆ្នាំ ។

១២- អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់- កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល អោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ «នាយកដ្ឋាន រុក្ខា- ប្រមាញ់» ធ្វើសកម្មភាពទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាប បទល្មើសព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ អោយមានប្រសិទ្ធភាព ដូចជា៖ រោងចក្រអារឈើ កែច្នៃឈើ មធ្យោបាយ សំភារៈ ឧបករណ៍ ដែលបំរើអោយសកម្មភាពអនាធិបតេយ្យ ។ ក្នុងករណីមានការស្នើសុំអន្តរាគមន៍ពីអង្គភាពជំនាញ កង កំលាំងប្រដាប់អាវុធ និងអាជ្ញាធរដែនដី ត្រូវចូលរួមសហការដោយស្មោះត្រង់ និង មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុតក្នុង ការបង្ក្រាបនេះ ហើយអាចប្រើប្រាស់វិធានការគ្រប់បែបយ៉ាង រួមទាំងវិធានការសីក្រមផងដែរ ។

១៣- ត្រូវបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ការទាមទារយកប្រាក់កម្រៃផ្សេងៗក្រៅផ្លូវការពីម្ចាស់ព្រៃគុបសម្បទានស្រប ច្បាប់ជាដាច់ខាត ។

១៤- បុគ្គល ឬ អង្គភាពណា ដែលបានបង្កអោយមានសកម្មភាពអនាធិបតេយ្យព្រៃឈើដោយផ្ទាល់ក្តី ដោយប្រយោលក្តី ឬ ការពារឈ្នួលទុច្ចរិត ប៉ុន្តែនាំចេញឈើ និងសត្វព្រៃខុសច្បាប់ ត្រូវទទួលវិន័យ ឬ ដកហូតមុខ តំណែងតាមកិច្ចដែលបានប្រព្រឹត្ត និងត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន ។ បន្តផ្តល់កម្រៃដល់មន្ត្រីរាជការ ដែលមានស្នាមដៃក្នុងការងារបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ និងផលជល់ តាមការកំណត់របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

១៥- ដើម្បីមានមូលដ្ឋានខាងផ្លូវច្បាប់ក្នុងការថែរក្សា និង គ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើ ដោយមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់តាមវិធានការដូចខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាល ខិតខំរៀបចំប្រាងច្បាប់ ស្តីពីការថែរក្សា និង គ្រប់គ្រងព្រៃឈើឡើងវិញជាបន្ទាន់បំផុត ដោយសមស្របតាមពេលវេលា និង សភាពការណ៍ជាក់ស្តែងក្នុងវិស័យព្រៃឈើ ហើយស្របទៅនឹងច្បាប់អន្តរជាតិ ដើម្បីដាក់ជូនរដ្ឋសភាអនុម័តក្នុងពេលដ៏ឆាប់រហ័សនេះ ។ ទន្ទឹមនេះក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ត្រូវប្រាងបទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកទេសព្រៃឈើ ដើម្បីដាក់អោយក្រុមហ៊ុនព្រៃសម្បទានអនុវត្តនៅក្នុងដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ។

១៦- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវរាយការណ៍ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលអំពីការងារអនុវត្តបាននិងការលំបាកក្នុងការអនុវត្ត ដើម្បីរាជរដ្ឋាភិបាលមានវិធានការជាក់ស្តែង ។

១៧- ក្រសួង បរិស្ថាន ត្រូវសម្រេចចាត់តាំងយន្តការសម្រាប់តាមដានលើការអនុវត្តសេចក្តីប្រកាសនេះ តាមការចាំបាច់ ។

ទទួលបានសេចក្តីប្រកាសនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អគ្គសេនាធិការនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ អគ្គនាយកដ្ឋានគរុបាលជាតិ និងអាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ត្រូវខិតខំអនុវត្តនូវវិធានការខាងលើដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ដោយមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់បំផុត ។

កន្លែងទទួល:

- ខុទ្ទកាល័យព្រះមហាក្សត្រ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- គ្រប់ក្រសួង និង រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន
- អគ្គសេនាធិការនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ
- អគ្គនាយក គរុបាលជាតិ
- បេសកកម្មខេត្ត- ក្រុង
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ឯកសារ

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៩

